

SZÉKELY HIRLAP

politikai s vegyestartalmu közlöny.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

TELEKI-KÖNYVTÁR.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beigtatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.
Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz.,
és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton reggel

NAGY FÉLÉVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre
Félévre

1 frt.
2 „

Vaspályaengedélyezési rendszerünk pénzügyi és nemzetgazdasági szempontból.

I.

Buda, okt. 4-én.

Köszönettel ajánljuk, csak egy juttatva leírásunkat részről elfogadható békeföltételek. A francziának remélhetőleg lesz annyi eszök, hogy nem hagyják magukat e csalogató hangok által ismét a szégyen és gyalázat szolgátságába csábíttatni, a poroszoknak pedig éppen nincs inyére a manifestum hangja. A porosz király és az excésászár közt azonnal meg is hidegült a viszony s a félhivatalos lapok már perhorrescalják a restauráció eszméjét, sőt a manifestumot is apókrifnak hirdetik.

A németeknek különben otthon is van elég bajuk a kormány-formával. A déliek nem akarnak egyszerűen az észak-német szövetség kapcsába lépni, s a hadban tett lényeges szolgálataik alapján számítnak rá, hogy több állami önállást tarthassanak meg számukra, mint a 66-diki porosz szövetségesek. A szabadelvű német lapok alkotmányozó gyűlés összehívását indítványozzák, mitől azonban, mint látszik, Bismarck úgy fél, mint az ördög a tömjéntől.

Alljon itt néhány újabb távirat:

Gambetta, léghejőn, Amiensbe érkezett s Toursba megy. — A Páris előtti német seregben hagymáz és vérhas, Lotharingiában nagymérvű marhavész uralg. — A Metz előtti németek, Bazaine oct. 2-diki kitörése alkalmával felette sokat vesztek. — Garibaldi Marseillebe érkezett. — Az angol kormánynak biztos tudomása van egy porosz-orosz szövetségről, a keleti kérdés tárgyában. A kormánykörökben, ennek következtében, nagy megütközés.

VEGYES.

== **Bájljóvedelem.** Az iparos segéd-egylet tánczestélyi jóvedelme f. hó 8-ikán. Kiadás: 89 frt 28 kr. Tiszta jóvedelem 68 frt 31 kr. A 68 frt 31 kr negyede a Bem-szoborra, 17 frt 7 1/4 kr. Fölül fizettek, Szabó János őrnagy 1 jegyért 2 frt. Kispál Sándor ur 1 jegyért 2 frt. Fenyő István ur 1 jegyért 2 frt. Dájbukát Gergely jegynélkül 2 frt. Többben 20—20 kr.

* **Kimutatása a magyar keleti vasút üzleti bevételeinek.** Nagy-várad-kolozsvári részvonal 20 mértföld. Szállítottatott 1870. sept. 7-től 30-ig 9506 személy, 60,679 vámmázsa áru. Bevételek személyek-, podgyász- és gyors szállítmányokért 17,780 frt 81 kr, teherárúkért 23,303 frt 64 kr, összesen 41,084 frt 53 kr. Pesten, 1870. oct. 5-én. A főigazgatóság.

== **Felsőbb rendelet** következtében a dévai állami fitanító-képezdénél a beiratások ideje folyó hó 15-éig meghosszabbíttatik. A föltételek csak annyiban változtak, hogy a román ifjak anyanyelvükön is hallgathatják az előadásokat. Déva, 1870. october 1-én, Szeremlei Lajos, tanfelügyelő.

állam azt mondja: 300.000 frtba kerül mértföldenkint a pálya, én kész vagyok ez összeg felét 150,000 frtot mértföldenkint magamra vállalni, a másik felét részvényesek szolgáltatassák, kiknek azon előnyt biztosítom, hogy megengedem, miszerint

vételi vizsgát sikerrel állották ki, 400 frt évdíjat nyerne, s a rendkívüli hallgatók (kik legalább egy évet végeztek) az idén nem nyerne díjat, a folyamodványok e hó 15-éig nyújtandók be az egyetemnél, a fölvételi vizsgák e hó 25-éig tartanak. E képezdéből fognak ezután kinevezetni a gymnasiumi tanárok.

— **Heckenast Gusztáv** kiadásában következő új könyvek jelentek meg. Jóka munkái 64, 65 — Délvirágok — 80 kr. Képes mesék — gyermekek számára — 40 kr. Papramorgó Péter, prédikációi. Első füzet 40 kr. Gróf Batthyány Lajos élete és halála 1 frt 20 kr. Döntvénytár. (A magyar kir. curia elvívelentőségű határozatai) II. folyam 2 frt. Erdélyi Indali P., Képes ABC, harmadik kiadás 50 kr. Az 1870-ik évi törvények gyűjt. (III. folyam) második füzet 1 frt. Ballagi Mór, teljes magyar szótár XII. füzet; 50 kr. Ballagi Károly, a földgömb 50 kr. Kis nemzeti Muzeum. XI, XII. XIII. XIV. 50 kr. — Ugyancsak a Heckenast Gusztáv kiadásában jelentek meg ezen naptárak is: István bácsi naptára 50 kr. Protestans képes naptár 50 kr. Falusi gazda naptára 80 kr. Lidércz naptár 60 kr. Honvéd naptár 60 kr. Népszászó naptára 40 kr. Nők naptára 60 kr. Nemzeti nagy képes naptár 1 frt. Balpárti naptár 50 kr. Első magyar katonai naptár 60 kr. A magyar nép naptára 25 kr. Kis nemzeti képes naptár 16 kr. Magyar családi naptár kötve 1 frt 60 kr. Nevessünk! Új humorisztikus 40 kr. Kossuth naptár 40 kr. Papramorgó Barátfülek naptára 50 kr. Scorpió naptár 80 kr. Van naptár bővön; válasszhat ki ki gusztusa szerint.

* **Irodalom.** Markovits Iván, gyorsíró, s a gyorsíró-egylet elnöke, előfizetési felhívást tett közzé magyar gyorsírási tankönyvének 6-ik kiadására, miután a legutóbbi kiadás teljesen elkelt. A tankönyv ezen 6-ik kiadása is — a szükségnek gyorsabb kielégítése végett — ivenkint jelenik meg, és az első két ívet, melyek már kiadattak, a többi iverk lehetőséggel gyorsan fogják követni. A mű mind tartalmára, mind alakjára nézve javítottatnak mondható, a meunyenben e kiadásban mindazon javaslatok figyelembe vétettek, melyek egy a rendszer némely pontjaira, mint a tankönyv berendezésére nézve az utóbbi években felmerültek; és egyszersmind a magyar országgyűlés gyorsíró-asztalán, valamint a tanításnál szerzett tapasztalásai folytán észszerűnek bizonyultak. A mű különös tekintettel magántanulásra van kidolgozva. Előfizetési ár: 1 frt 10

pedig a segélyezés rendszerét fogja alkalmazni; mert ezzel csak azt nyernék, hogy minden pálya, mint első rendű fogja magát engedélyeztetni, s így sokkal nagyobb használhatásra levén előirányozva, több szükségtelen pénz fektetnének belé

ségbeesett, fülöncsippett gavallérral belépni látta.

* **Páris írja a „Journ. Off.”** — oly jelentek volt közeleb tanuja, a melyet nem fog elfeledni soha. A Clamartnál gyáván megfutott katonák kísértettek végig a főváros utcáin, hátrakötött kezekkel, kifordított sapka és dolmány-nyal, két sorkatonaság közt; tekintetők földre volt szegezve, arczok kipirulva: mellökön pedig eme bélyegző feliratot hordták: N. N. (a név) nyomoru gyáva, ki állását az ellenség előtt oda hagyta. Minden becsületes ember felhivatik, hogy pökjön szemek közé. — E gazok a törvényszék előtt fognak megjelenni s legjobb esetben is halál vár rájuk.

* **Ajánló előszó.** A nagyváradi-kolozsvári kéjutazás alkalmával egy kolozsvári szász ifju, ki nem igen jól beszélt magyarul, nagyváradi barátját egy odaváló kisasszonynak következőkép mutatta be: „N. N. ur egy nagyváradi „kéjencz.” „Kéjutazót” akart mondani.

Jegyzéke

a marosvásárhelyi m. kir. ítélő táblának 1870. okt. 10-ik és következő napjain tartandó nyilvános ülésein előadandó ügydaraboknak.

(Folyt. és vége.)

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. p. bíró Ilyés Károly által.

Szabó Domokos Pfenigsdorf Antal e. 443 frt i. Czink Pálnak Izay Antal e. 444 frt 82 kr i. Makfalva községének Telméri István e. 40 frt és 200 frt i. Kugler David Dávid Márton és társa e. 75 frt 81 kr Geréb Lászlóné, mint gyermekei gyámjának Imecs Miklós e. 343 frt 25 kr haszonbér i. Veres Pálnak Kömives Lőrincz ellen birtokháborít. Dezső András Fülöp Imre e. 26 frt 55 kr. i. Pepilia Vaszi Bologa Nyiculaj e. csere szerződés teljesítése i. Csutak József Csutak Mózes e. építmény felett. Pütkerecz községe Zajzon községe e. som. visszahelyezés

III. Tanács, bünyügyi ügyben.

Előadó k. t. bíró Vajda Simon által.

Römer Ferencz életbiztonság i. Felméri József és társa vallás háborítás. Mirese Juon lopás i. Nagy István és társa nyilvános erőszakoskod. Zsurka Ilie nehéz testi sértés.

Előadó k. t. bíró Spech Adolf által.

Miron János sulyos testisértés. Grosz János és társa tolvajság. Fretrille Juon s társai tolvajság. Niuszku Illsie és társa sulyos testisértés.

IV. Tanács, úrbéri ügyben.

Előadó k. t. bíró Antalfi Gábor által.

Nemes Gyorgye és érdektársai gr. Kemény Samuel jogutódai gr. Klebelsberg Vilmosné és báró Löwenthal Samuelné e. külső fekvőségek urbéri természete i. Constantin Nicolaus s illetőleg Beldi Tivadar Roka Vaszi e. egy állomány megváltása i. Grida Kosztán Kaszoni Sándorné mint Katona Lászlóné jogutóda e. külső majorság fekvőségek visszabocsátása i. gr. Teleki Lajos Kreutzer Georg e. egy belső állomány menváltása i. A nagy iklódi birtokosság az odaváló volt urbérések e. határtárgosítás és közlegelő elkülönítése i.

T. u. Csak ki vele M. g., hát ha hasznát vehetnék azok a párisiak.

M. g. Ha én vónám a Trochu, párisi erők elébe nem férfiakat kiállítanám: hanem a hölgyeket. Ellenség elébe összgyűjteném a párisi legszebb nőket, azokat kedves griseteket, dőnőru Mabil-tánczosnókat stb. chassepot helyett adnám kezökbe a parizolt, kartács helyett pillantások nyilait lövetném ellenségre. Már ha csak annyi udvariasság van porosz katonákban, mint körömök feketéje: egyetlen ágyut sem sütnének Paris felé; legfőleg szuronyszegezve rohannák meg várost.

T. u. Nem rossz gondolat M. g. ebben a rohamban, maga Bismárk is részt venne.

M. g. Bismárk igen téns uer: de az istenfélő Vilmos király otthon maradná — imátkozni.

Maros-Vásárhely sz. kir. város képviselő testületének 1870. október 12-én tartott gyűlésén

jegyzőkönyv olvasás és megállítást után, újból egy ominosus tárgy vitatása került szőnyegre, mely valahányszor e gyűlésen elő kerül, mindannyiszor, az azt előidéző, és a tárgy kellemetlen (illatu) minőségéhez méltó undort gerjeszt nemcsak a képviselő testület tagjai: hanem e város minden jobb érzelmű polgárai közt is. Ez a Baruch Jeremiás-féle disznó ol- és csatornaügy. Tudja e város minden polgára, hogy Baruch ur, szeszgyára körül fölállított disznólaival élvezhetlenné tette e város egyetlen sétáló helyét, az Elbát, és a Maros vizében való fürödhetést; ezen kívül szeszgyára folyadékainak tovább bocsátására a város engedélye nélkül önkényesen csöveket rakott a város utcáira. Midőn csöveit megintés következtében sem szedette föl, s a város ezért meg akarta büntettetni: feljebb folyamodott a Nagyméltóságú belügyministeriumhoz. A mai gyűlésen éppen a felfolyamodás következtében küldött belügyministeri leirat olvasatott föl, melyben, részben a fölterjesztett iratokból következtetve, s talán még inkább Baruch ur informatiói következtében a gyáripár pártolására: ajánlatik a tanácsnak, hogy a képviselő testület és felfolyamodó között — ha lehetséges — a már megtörtént tény után, nagyobb haszonbér fizetés mellett kiegyezkedést kísértsen meg, mi ha teljességgel létre nem jöhetne: azon esetre természetesen nem erősíti meg a tisztelt leirat Baruch urat erőszakos foglaltságában — a mi veszedelmes praecedens is lenne, — hanem utasítatik a képviselő testület, hogy az eddigi hiányos s részben csak szóbeli eljárás helyett, igazán rendes uton keresse, s vétessen föl az illető kérdéses helyről térrajzot, s úgy terjesszen föl alapos kimutatást, melyre építve ez ügyben illetékesen és döntőleg lehessen határozni, kifejezetten el lévén ismervé a tisztelt leiratban, hogy a város engedélye nélkül még saját udvarán sem építhet senki; természetesen annálkevésbé foglalhatja el más helyét, (mint ezt folyamodó ur tette.)

A képviselő testület kellemetlenül tapasztalta, hogy mily nehéz bizonyos erőszakoskodásokkal szemben a város és polgárság jogait és érdekét megvédeni, de határozottan bizik, hogy alapos kimutatás és kellőlen felszerelt fölterjesztésre a Nagyméltóságú ministerium, a város jogát és érdekét meg fogja védeni. Ennek következtében abban történt megállapodás: hogy a kérdéses csövek által az utcából elfoglalt helyet, teljességgel nem bocsáthatja a város Baruch ur rendelkezése alá, bár mennyi haszonbért adjon is érte; továbbá a tisztelt miniszteri leirat értelmében azon helyről, sőt azon egész kerületről vétessék föl szakértő mérnök által egy térrajz, melyből kitűnik, hogy azon csövek ott nem maradhatnak, s hogy B. ur több építkezései nemcsak a jobb izlés, de az egészségnek is hátrányára, s a város tulajdon jogának csorbitásával emeltettek, hogy e fölvetel alapján a tanács határozhasson, s a Nagyméltóságú belügyministeriumhoz is oly alapos fölterjesztést tegyen, melyből az ügy állását részletesen átértve döntő ítéletet lehessen hozni. Ennek eszközzésére egy

bizottság neveztetett ki, mely a várost képviselje!

Olvastatott továbbá a Nmlgu belügyministeriumnak azon leirata, melyben városi egyik orvos Herbert Sámuel kérésére, a képviselő testület által fölajánlott 50 fírt fizetéspótlás helyben hagyatik. Tudomásul vétetvén, a képviselő testület határozata napjától kezdve folyóvá tetetik.

Az árvai és letéti pénzeknek az adóhivatali átvételére kinevezett bizottság beadja jelentését az átvétel megtörténtéről, melyből kitűnik, hogy átvettek: ékszerben 80 fírt 40 kr értékű; okmányban 68554 fírt 20 krt; készpénzben 2400 fírt. Utasítatott a törvényszék, hogy szabályszerűleg kezelje.

Beadta továbbá a város erdei megvizsgálására kiküldött bizottság jelentését az erdők miben létéről, az eladás és városi szükségletre kellett ol- és szál fák levágatásáról, valamint az erdőkben lévő makknak árverés utján eladásáról. A bizottság véleménye elfogadtatott.

Marosszéki tisztsége megtalálta a város képviselő testületét, hogy a rücsi útvonalon lévő hidak kiigazításához adjon a város erdejéből 15 szál fát. A szék iránt viseltető barátságos indulathoz, a kért fát megajánlja ez alkalommal a képviselő testület.

A városon alakult uszoda-egylet megtalálta a város képviselő testületét, hogy az egylet támogatásához járuljon, részvények aláírásával, s a szükséges helyiséget díjtalan átengedésével, és az építéshez szükséges cserfáknak — legalább részben — díjtalan kiszolgáltatásával.

A képviselő testület meg lévén győződve, hogy ily közhasznú intézet létrehozásában a városnak közreműködni elodázhatlan kötelessége; meghatározza: hogy a város 50 részvényével a részvényesek közé lépik, — a szükséges helyiséget — mindaddig, míg a kijelölt célra használatik — díjtalan átengedi, az építkezéshez szükséges faanyagot becsárban, sőt annak is 10% elengedésével kész kiszolgáltatni.

Végül az illető előadó ur előterjeszti a katonatiszti szállásokról készített kimutatást, melyből kitűnik: hogy a tisztai szállások ez évi pótlásához a városi pénztár 1217 fírt 39 krajczárral járul.

Elintézendő tárgy lett volna még elég — főként a hátrálékokról készített évnegyedes kimutatás — de a tagok az időből, s még előbb békétüresékből kifogyván, az ülés bezáratott.

Franciaország katonai helyzete.

— A lejtőn gördülő követ meglehetősen állítani gyorsuló futásában? Van-e remény még Franciaország állapota iránt? Feleletül ezen kérdésekre, a francia haderő áttekintését közöljük, mely ámbár német forrásból származik, még is elég tekintélyes végeredményt hoz ki. E szerint: „Bazaine hadserege a 2, 3, 4, 6-ik hadtestből, a gárdából s az 5 és 6-ik hadtest részeitől áll s így a Metzben lévő hadsereg nem számíthat többet, mint 70,000 harcalképes férfit. Ha a Metzben lévő mozgó nemzetőröket 10,000-nek számítjuk s hozzávesszük a Thionville-be bezárt 6000 francziát, úgy a Mosellenél összesen mintegy 86,000 ember van, kik mindaddig ott maradnak, míg a 200,000 német vele szemközt Metz mellett állást foglal el.

A párisi hadsereg 80,000 rendes katonából s 160,000 főnyi különféle csapatokból áll, összesen 240,000 ember. A porosz-német körülzárolt hadsereg pedig 260,000—270,000 emberből áll.

A Loire-hadsereg 5 gyalog és négy lovas-ezredből s ezeknek megfelelő tüzérségből áll, kik rendes katonák s egy osztályba vannak beosztva, számuk 12,000-re megy. Ehez jön még a 30,000 főnyi különféle csapat s így az összeg talán 42,000-re megy.

A lyoni hadsereg mintegy 20,000 rendes katonából s 50,—60,000 főnyi különféle csapatokból áll, összesen tehát mintegy 80,000 ember. Lille első rangú várbau 8000 rendes katonából álló őrség van s állítólagos 80,000 ember, mely utóbbi hihetőleg most van alakulóban.

Havre-ban pedig mintegy 10—20000 ember áll.

A német hadsereg úgy látszik ez irányban nyomult elő, mert a mint egy Rouen-ből okt. 8-án kelt távirat mondja: a poroszok ugyan vissza nyomattak a nemzetőrök által Gisors mellett, mindazonáltal mintegy 2000 porosz, tüzéséggel együtt a gisors-i erdőben táborozik. A több kisebb megerősített városokban az őrség átlag véve mintegy 50—60,000 embert tesz, után ezek az illető helyek védelmére vannak rendelve s így előreláthatólag szabad téren nem is fognak működni, az ő működésükre nem igen lehet számítani. A mi tehát a még ténylegesen működő francia haderőt illeti, ez a Lille, Loire és Lyon mellett alakított hadseregből áll.

A Loire melletti hadsereg ellen Werder altábornagy megy 18,000 bádenivel és két porosz honvédsztályllyal, összesen tehát mintegy 40,000 emberrel.

Lyon ellen Falkenstein indult 80,—100,000 főnyi hadsereggel, mely a porosz 4 és 5 tartalékosztályból, a bajor tartalékseregből és az ő alatta álló porosz hadtestből alakított össze. Epinal-ból okt. 6-ról tudatja egy távirat, hogy ugyanazon napon Raon és Bruyères közt ütközet folyt, melyben a francziák megtartották állásukat mintegy 10,000 porosz ellen. Raon a Schlettstadt-ból Epinal felé vezető uton, mely Ramber-villes-nél dél felé kanyarodik s Vesoul és Besancon felé tart. A két fennevezett helység három mértföldnyire fekszik egymástól s így nem igen található ki, hogy az ütközet tulajdonképpen hol volt. Annyi azonban bizonyos, hogy a Falkenstein vezérlete alatt levő hadsereg már megkezdte működését és pedig két irányban, részint Neubreisach, részint Lyon ellen.

Francia váarak.

Metz.

Cheriseyből írják f. hó 1-ről a „Schlesische Zeitung“-nak:

„A dolog már igen unalmas kezd lenni. Már 6 hét óta vagyunk ezen utálatos fészkek körül, s még mindig nem közeledünk a dolog végéhez. Tisztjeink egyhangulag osztják ama véleményét, hogy a rendszeres ostromlás valóságos löpor-pazarlás volna, s hogy Metzét soha sem fogjuk elfoglalni, hacsak nem fog sikerülni a helyőrséget s Bazaine hadsergét kiéheztetni. Ama remény azonban, hogy ily sok embernek halmozása csakhamar szükségét fog előidézni, mindinkább alaptalannak bizonyul be; sokan rázzák fejüket s óhajtják, bár inkább eresztettük volna ki Bazainét, s nyílt téren ütköztünk volna meg vele. A mostani szép idő sokkal kártékonyabb ránk nézve, mint azon esőzések, melyek szept. elején voltak. A nap közben folytonosan változó nagy melegség, s az éjek csipős hidege egy sereg embert visz a kórházakba. A szept. 22- és 23-diki kirohanások alkalmával a mi zászlóaljunknak kevés baja történt. Ezóta nem volt dolgunk az ellenséggel; hogy tehát a legénység ne unatkozzék, naponkint 6 óra folyásig hadgyakorlatot tartunk, s gyakoroljuk a többi katonai erényeket is, mint: puskát tisztítani, őrt állani s oly szolgálatokat végezni, minők a helyőrségek-nél szokásosak.

Tegnap (okt. 2-án) egy porosz üteg szétrombolt egy hidat, melyet a francziák a Mosellen építettek. Ugyanekkor a Mouilly-les-Metz is lángba borult. Tegnap este 9 órakor 15 önkéntes expedícióra indult Nenilly falu ellen, a francia St.-Julien fort átellenében, s azt hat helyen foglyujtotta. A falu teljesen leégett. A faluban nagymennyiségű élelmiszer volt elrejtve, melynek rejtékhelyét a francziák előtt a parasztok elárulták, míg a poroszok előtt eltitkolták.

A guerillaharcz.

A „Hamb. Nach.“-nek írják St.-Dizierből szept. 29-ről: Már előbb is lőttek itt a polgárok a katonákra. Ennek következtében egy csizmadia ki is végeztetett, s a városra 500,000 fr. kontribuciót vetettek ki. Tegnap d. e. ismét egy ily eset történt, mi a nép ellenséges érzelméről

tesz tanúságot. Ribeaucourt-ból Cheillonba való vonulás alkalmával, a Montres falu mögötti erdőben, a meklenburgi ezred egy századára lőttek, mely egy szállítmányt fedezett, minek következtében egy dragonos megsebesült, több ló halálosan találtatott. A meklenburgi zászlóalj ezen hely felé vonulva szintén lövések által fogadtatott, melyek egy tisztet megöltek s egy katonát súlyosan megsebesítettek.

Midőn a vadász-zászlóalj megérkezett, az egész erdő felkutattatott s egy fegyveres paraszt azonnal egy fára akasztatott. — Tizenhatsz más ember is került kézre, a kiknél azonban, mivel semmi fegyver sem találtatott, elfogattak és a haditörvényszék elé állítottak.

Ugyanezen nap estéjén egy fészert égett el s benne 16 ló; s mivel az építmény mind a négy sarkán egyszerre gyuladt ki, alig lehet kétség benne, hogy a lakosságot által gyújtott fel. Ezen éjszaka egy Curville nevű helységben történt.

— **A németek vesztesége Strassburg ostrom alatt** 906 halott és sebesült, ezek közt 43 tiszt volt.

Strassburg republikánus prefektusa magántitkárával együtt elfogatott és őrizet mellett Hagenauba küldetett, Monnet Ehrenbreitsteinba fog szállíttatni.

Mi a Strassburgban uralkodó politikai hangulatot illeti, mint a „Karlsruher Ztg“-nak írják, senki sem élhet azon illúzióban, hogy Strassburg visszacsatolása Németországhoz előnyös dolog volna, s hogy ezt Strassburg szívesen tűrné. Vannak itt emberek, kik Németországot ismerik, nagyrabecsülik és szeretik; vannak sokan, kik a jelen viszonyok közt, nehéz szívvel ugyan, de mégis az egyesítés mellett szavaznának; de senki sincs, ki utongana a politikai helyzet megváltoztatásának. Ama kapocs, mely ezen várost Franciaországhoz csatolja, oly szoros, s a legutóbbi események hatása oly durva! Mind ennek dacára azonban — végzi reménytelen szavai után némileg megvigasztalódva a porosz levelező — nem kétlem, hogy sikerülni fog s pedig nem épen távoli időben ezen pompás várost Németország tagjává átváltoztatni. (P)

— **A bécsi „Presse“-nek írják:**

Metz előtt, okt. 4. Nagy csatározás, midőn a világ azt hiszi, hogy Metz ostromolják. — A dolog újabb időben egészen megváltozott az ellenkezőre. A helyett, hogy az ostromlók viselnék magokat támadolag, ezt az ostromlottak teszik, s pedig nagy eredménnyel. Most már annyira ment a dolog, hogy tűzértségünk, mely a várost eléggé megközelítette, egész Marengoig veretett vissza. Az ostromlottak ágyai oly hatályosaknak bizonyultak, hogy nem maradt más hátra, mint lőtávolukból kimenekülni. A legutóbbi kirohanás alkalmával roppant mennyiségű élelmiszer és marha vitetett be a várba, mely tőlünk elragadtatott. A kirohanás alkalmával 300 halottat és 500 foglyot veszítettünk.

KÜLFÖLD.

Bár egy magán-távirat Páris bombáztatását jelzi: mindazáltal, más tudósítások nyomán, úgy látszik, hogy még mindig csak a készülődések folynak. És pedig, ha hihetünk a francia kormány nyilatkozatainak, elég erélyességgel. A jelentések ugyan a kormány tagjai közt kiűtött egyenletlenségekről akarnak tudni: ez egyenletlenség tényleges eredményei még nem nyilvánultak s így alapos okunk van-e hír hitelességében kételkednünk. A mi az említett jelentést illeti: álljon itt Gambetta legutóbbi kiáltványa, melyet Toursban hűsített közre:

„A köztársasági kormány parancsára — mondja Gambetta — odahagyám Párist, hogy a párisi nép reményeivel áthozzam nektek azoknak utasításait és utmutatásait, kik azon küldetést vállalták el, hogy Franciaországot az idegenektől megszabadítsák.

A 17 nap óta körülzárt Páris színhelye több mint két millió oly népnek, kik minden viszálykodást elfelejtettek, hogy a köztársaság

zászlója körül seregelenek. A kormány Párist ágyuk és fegyverek nélkül találta; jelenleg 400,000 fegyveres nemzetőrt, 100,000 behívott mozgó-nemzetőrt, és 60,000 rendes katonaságot számlál.

Számos műhelyben ágyukat öntenek. Nők naponta 1 millió töltényt készítenek. Minden nemzetőri zászlóaljnak van két mitrailleuse és az ostromlók elleni kirohanások alkalmára tábori ágyukat is fognak kapni. Az erődök a tengerészek által vannak megszállva, és bámulatraméltó tűzérsséggel vannak felszerelve. A szolgálat a világ első czélovői által láttatik el. Eddig azok tüzelése meggátolta az ellenséget, hogy akár csak a legesekélyebb földművet is felállíthassa.

A vár-öv, mely sept. 5-ig csak 600 ágyút számlált, jelenleg 3800 ágyúval van ellátva, mindenikhez 400 lövéssre való hadiszerezet. A projektilek öntése buzgósággal folytatottatik. Mindenki a csata esetére részére kijelölt állomáson van. A sánczövet folyvást megszállva tartja a nemzetőrség, mely reggeltől estig gyakorolja magát a csatákra. Hazafiságuk, állhatatosságuk és tapasztalásuk által ezen rögtönzött katonák naponta kitünőbbek lesznek.

Ezen sánczok mögött van egy harmadik, torlaszokból készült öv, mely mögött a párisiak az utcái harez természeti erejét ismét megtalálták, hogy a köztársaságot védelmezzék. Mind ez nyugalommal, rendben és mindennek lelkes közreműködése mellett létesített.

Mindez nem üres képzelődés. Páris bevehetetlen; azt sem meghódítani, sem meglepni nem lehet. A poroszok részére csak két mód marad fenn: a magamegadás és a kiéheztetés. Azonban a megadás nem fog bekövetkezni; ép oly kevéssé az élelemhiány. Páris, mely élelemmel ellátta magát, köszönet a felhalmozott élelmi szereknek, több hónapig dacolhat az ellenséggel. A kényszer és hiányt férfias elszántsággal fogja elviselni, hogy testvéreinek a megyékben időt adjon arra, hogy ők is ide siessenek.

Ilyen a helyzet Párisban. Ezen helyzet nagy kötelességeket ró reánk: 1-ör, hogy semmi mással ne foglalkozzatok, csak a háborúval: 2-ör, hogy a szükségből és jogból eredő köztársasági kormány-hatalomnak rendeleteit testvéreileg fogadjátok; ezen kormányt semmiféle becsvágy, semmi más szenvedély nem fogja vezetni, mint az, hogy Franciaországot megszabadítsa az örvényből, melybe azt a monarchia sodorta.

Ily módon a köztársaság megalapíttatik, és az összeesküvők s a reakcionáriusok ellen megvédetik. Az én megbízatásom; az ellenállásra minden nehézség nélkül számítani; mindennek segélye mellett egész erélyvel segíteni helyzetünk bizonytalanságán, és az idő elégtelenségét tevékenységgel pótolni. Emberekben nincs hiány; a mi azonban hiányzik, az a határozottság, állhatatosság és kitartás a tervek kivitelében.

A miben a gyalázatos sedani capituláció után hiány van, az a fegyverek. Az idevágó készletek mind Sedanba, Metzbe és Strassburgba küldettek, mintha szerencsétlenségünk okozója, utolsó bünténye alkalmával minden eszközt el akart volna tőlünk venni, hogy romlásunkat ismét jóvá tegyük.

Szerződések kötettek fegyverek szállítása végett. Ép úgy biztosítva van a felszerelés és ruházat is; sem munkásokban, sem pénzben nem lesz hiány. Roppant segélyforrásainkat mind érvényesíteni kell; a sik-földről el kell enyésztenünk a félelmet; az örült panikuenek ellene kell működünk; az ellenséget nem engedni nyugalomhoz jutni; és a nemzeti harczt meg kell kezdenünk.

A köztársaság mindenneknek segélyét felhívja; a kormány mindenkinek bátorságát hasznosítani fogja; a hagyomány szerint minden talentumot felhasználand és fiatal vezéreket nevezend ki.

Az ég megszűnend ellenségünknek kedvezni, az őszi esők be fognak következni. A főváros által féken tartva, az ellenség honától távol, zavartatni, nyugtalaníttatni, zaklattatni fog népeségünk által, és fegyvereink, az éhség és a természet által tizedeltetni fog. Lehetetlen, hogy Franciaország geniusa örökre elboruljon, hogy

egy nagy nemzet a maga helyét a világban, 500,000 ember invasiója által elvéteni engedje.

Keljünk fel tehát tömegesen, és inkább haljunk meg, mintsem az eldaraboltság szűgyenét eltűrjük. Balszerencsékben számunkra csak, a francia egység, és a köztársaság oszthatlanságának érzete marad.

A körülzárt Páris ismét dicsteljesen bizonyítandja halhatatlan jelszavát; melyet egész Franciaország magának valland. Éljen a nemzet! Éljen a köztársaság! Éljen az új oszthatlan köztársaság!

Az apróbb csatározások egyébiránt, mind Páris alatt, mind déli Franciaországban folyton folynak s mindkét félnek tetemes károkat okoznak, — de úgy látszik a poroszok ez alkalmakkor is több előnyöket vivnak ki tetemes túlsámmal. Így jelentik, hogy a Loir-hadsereg egy részét megverték Orleansnál s ezer foglyot ejtettek, s Artenayt szintén elfoglalták a francziáktól. A 80—80 ezeres két déli hadsereg tehát, melynek alakulását a párisi kormány fennhirdet, s melynek Páris meg Metz fölszabadítása lenne feladata, nem sok eredménnyel kezdé meg hadműveleteit.

— Europa keleti láthatára is mind borultabbá válik, — és e boru saját államunkat is tetemesen és közvetlenül fenyegeti. Thiers ur, ki ugyan a londoni, sztpétervári és bécsi udvaroknál szónál egyebet nem kapott, erősen állítja bár, hogy a híresztelt porosz-orosz szövetség nem létezik (a muszka miniszterek mondják, s akkor csak igaz...) — de a szláv és török lapok mind hangosabban erősítik az oroszok hadkészületeit, azon czélból, hogy az 1856-diki párisi szerződés megváltoztatását, ha másként nem, erőhatalommal is követeljék, az európai zavarok e pillanatában, s így lerázzák ama bilincseket, melyek ama szerződés következtében az oroszok déli terjeszkedését meggátolák. — És ezen tánczról aztán mi sem maradhatunk ki, szép-szerével.

— Olaszország egyesítése bevégezt tény. A királynak átadatott már a plebisitum eredményéről szóló jelentés, — a hivatalos lapban — pedig megjelent Róma és római tartományok bekebelezéséről szóló jelentés.

VEGYES.

— **A helybeli jótékony nőegylet f. évi okt. 3-án tartott közgyűlésének határozata értelmében,** az alapító tagsági díjak után járó kamatok, és a részvények minden évben május és októb. hat napokban lévén befizetendők; mindazok kik az egylettel szemben ilyszerű hátralékokban vannak, tisztelettel felkértnék, hogy ebbeli befizetéseiket rendes nyugtázás mellett, egyleti pénztárnok Fenyő István urnál e hó végéig megtenni sziveskedjenek. Maros-Vásárhelyt, 1870 októb. 6-án, gr. Toldalagi Eszter nőegyleti elnök.

— **A magyar királyi államnyomdában** már megkezdtek a 15 milliónyi értékig kibocsátandó 50-, 100-, és 1000 frtos kincstári jegyek nyomtatását.

* **Medve vadászat.** A rendes őszi medvevadászatok N.-Görgényben a napokban már megkezdődtek, még pedig jelentékeny eredménnyel. Elcselt 2 medve és 4 farkas: a szebb példányt a medvék közül br. Bornemisza Leopold ejtette el, kinek fegyvere alatt ezzel a 9-ik medve fizeztet bőrével. A farkasok közül egyiket br. Bornemissza Albert lőtte.

— **Az örmény nemzet kétszázados jubiluma Erdélyben.** A szamosújvári képviseelő testületnek szept. 27-én tartott ülésében Simay Gergely polgármester egy az örmény nemzet életében korszakot alkotó mozzanatra hívta fel a gyűlés figyelmét. 1872-ben, tehát egy év múlva, telik be ugyanis két százada, hogy az örmény nemzetnek egy töredéke ez ország határai között keresett menhelyet, s találta fel új hazáját. Ennélfogva indiványozza: 1-ször, hogy 1872-ben

